

AGDER
fylkeskommune

Forebygging av varig utenforskap hos unge

Samhandling i region Lister

Rapport fra arbeidsgruppe mai 2025

Innholdsfortegnelse

Arbeidsgruppas sammensetting:	3
2 Innledning	4
3 Formål	4
4 Erfaringer med «samarbeid på tvers» i Lister	4
5 Nøkkeltall i region Lister	7
6 Målgruppe	8
7 Utfordringsbilde i Lister	9
8 Tiltak som kan inngå i et fremtidig samarbeid	10
9 Organisering og styring	11
9.1 Forankring i planer og avtaler	11
9.1.1 Regionplan Agder 2030	11
9.1.2 Regionplan Lister 2030.....	11
9.1.3 Samarbeidsavtale på utdanningsområdet mellom Agderfk og NAV Agder 12	
9.1.4 Samarbeids og utviklingsavtaler mellom Agderfk og kommunene i Agder 12	
9.1.5 Avtale mellom NAV Lister og kommunene i Lister	13
9.1.6 Samarbeidsavtale om Kvalifiserende Møteplass(er) i Lister	13
9.2 Samarbeid og styring – arenaer for samhandling	13
9.3 Modell for finansiering	13
10 Oppsummering og anbefalinger	14

Arbeidsgruppas sammensetting:

Agderfylkeskommune: Marianne K Lorentzen (Prosessleder Agderfk),
Espen Berglund (Eilert Sundt vgs),
Anita Hatlehol Greipsland (Karriere Agder - Lyngdal),
Trond Tjørteland (Oppfølgingstjenesten)

NAV Lister: Bente Haugland

Lister Inter kommunale råd (Listersamarbeidet): Svein Vangen

Lister næringsforening: Hans Fredrik Grøvan

Lister helsenettverk: Inger Marethe Egeland

Lister barnehage og skolenettverk: Bente Ingebretsen

Prosjektleder for oppvekstreform i Lister, Mette Madsen, ble tilsluttet arbeidsgruppa underveis.

Arbeidsgruppas mandat er gitt i referat fra møte i Kommunedirektørutvalget i Lister (KDU) 15.nov 2024:

«Det etableres en arbeidsgruppe som i løpet av våren 2025 skal utarbeide en analyse som skal beskrive mulig samhandling knyttet til temaet «Forebygging av varig utenforskap hos unge – samhandling i region Lister» slik den ble beskrevet i presentasjonen».

Marianne Kvanvik Lorentzen, Agder fylkeskommune, har ledet arbeidet og utarbeidet rapport. Arbeidsgruppas innspill, analyse og vurderinger er samlet i denne rapporten.

Arbeidsgruppa har hatt 5 møter våren 2025.

2 Innledning

Den demografiske utviklingen i Lister peker i samme retning som i resten av Agder og landet ellers. Vi kan forvente økt etterspørsel av arbeidskraft. Samtidig har vi kunnskap om at Agder, og region Lister, har utfordringer i forhold til utenforskap blant unge, og at ressursituasjonen i det offentlige er under press. Dette indikerer at fylkeskommune, kommuner, Nav og arbeidsliv må finne gode måter å samarbeide om inkludering og kvalifisering av ungdommene. Vi må ta utfordringen, jobbe annerledes og bruke tilgjengelige ressurser bedre i fremtiden.

Med bakgrunn i fylkestingets vedtak desember 2023 i saken «Bedre levekår – satsing på unge i Agder, oppfordret KDU Lister Agder fylkeskommune til å opprette ei arbeidsgruppe, som skal beskrive mulig «samarbeid på tvers» knyttet til temaet «Forebygging av varig utenforskap hos unge – samhandling i region Lister». Fylkestingets vedtak fra desember 2023 legges til grunn. Dette vedtaket trekker frem tre innsatsområder som samhandlingen kan bygges opp rundt. I saksfremstillingen vektlegges også betydningen av å bygge varige strukturer og avtaler for samhandlingen. Fremtidig samhandling bør i størst mulig grad bygges inn i ordinære tjenester for å sikre kontinuitet og forutsigbarhet.

Det arbeides fortiden med en Intensjonsavtale om et forsterket Lister-samarbeid. Fremtidig samarbeid om tiltak som skal forebygge varig utenforskap hos unge må forankres i det etablerte Lister-samarbeidet. Tilsvarende må et fremtidig samarbeid forankres i «Ung i Agder» satsingen hos Agder fylkeskommune.

3 Formål

Det er ungdommen som skal leve i den fremtiden vi nå legger til rette for. Ungdom trenger en positiv fremtidstro om jobb og utdanning. Bedrifter og virksomheter trenger kvalifisert og motivert arbeidskraft. Alle gode krefter i Region Lister må samles om å hjelpe de unge med å ta gode valg om utdanning og arbeid.

Gjennom bedre samhandling skal vi sikre regionen tilgang på kompetanse og arbeidskraft, legge grunnlag for samarbeid på tvers av «siloe», sikre at ungdom får nødvendig oppfølging slik at de gjennomfører videregående opplæring og kommer i varig arbeid.

4 Erfaringer med «samarbeid på tvers» i Lister

Arbeidsgruppa løfter her frem eksempler på eksisterende innsats/tiltak for ungdom i Lister. Tiltakene er innrettet ved at de treffer ungdom som bor i Lister og forutsetter samarbeid på tvers av kommuner, Nav og fylkeskommunen og/eller arbeidsliv. Det knyttes også noen vurderinger til hvordan samarbeidet fungerer:

Fylkeskommunen skal etter opplæringsloven samarbeide med kommunene om elevenes overgang fra grunnskole (10.trinn) til videregående opplæring. Det er etablert et rådgivernetverk i Lister som arbeider godt med å gjøre denne overgangen så smidig som mulig.

Opplæringsloven gir også muligheter for et samarbeid mellom grunnskole og videregående skole om gjennomføring av valgfag og arbeidslivsfag på ungdomstrinnet. Dette handlingsrommet brukes i liten grad.

Samarbeid om praksisplasser og lærlingeplasser i regionen fungerer godt. Det rapporteres om positive holdninger og velvilje hos bedrifter i regionen som gjør det mulig at elever ved Flekkefjord og Eilert Sundt videregående skoler får mer arbeidspraksis i løpet av Vg1 og Vg2 enn det som er vanlig ellers i Agder. Det er behov for å utarbeide bedre systematikk for oppfølging av elever med utfordringer der bedrifter og arbeidsliv finner det krevende å tilby arbeidspraksis/lærlingeplass.

Flekkefjord, Byremo, og Eilert Sundt videregående skoler, Nav Lister og Lister Næringsforening arbeider fortiden med å fremme en søknad til Senter for yrkesfag ved UiA. Søknaden dreier seg om «Å utvikle tiltak som reduserer utenforskap blant ungdom i Listerregionen, i tråd med nasjonale mål om å øke gjennomføringsgraden på videregående skole, særlig innen yrkesfag». En etablert prosjektgruppe ser foreløpig for seg at det er aktuelt med et konkret, avgrenset prosjekt hvor det arrangeres samlinger der deltakerne er veilederne i bedrift innenfor de bransjene som har flest avbrudd i lærekontrakter. Målet vil være å øke kompetansen blant veilederne slik at de blir bedre i stand til å ta imot elever. Et annet aktuelt tiltak kan være å møte utfordringer med rekruttering til helsefagene ved å invitere «helsebransjen» til å utvikle gode vurderingskriterier og samarbeid om vurderingspraksis når ungdommene er i opplæring.

Samarbeidet mellom Fylkeskommunes Oppfølgingstjeneste (OT) og Nav er regulert gjennom en samhandlingsrutine. OT skal etter Opplæringsloven, ha oversikt over ungdom i alderen 16 -24 år, etablere kontakt med ungdommen og i samarbeid med andre aktører tilby kvalifiserende aktiviteter. Kvalifiserende aktiviteter kan også være arbeidspraksis. OT har et koordinerende ansvar. Samarbeidet med NAV, samt med Jobbskolen i Lister for å finne kvalifiserende aktiviteter og arbeidspraksis fungerer bra. Det etterlyses likevel flere kvalifiserende tilbud til ungdom som har ulike utfordringer. Særlig gjelder dette ungdom med psykiske utfordringer. Ungdom som mottar hjelp fra det offentlige, etterlyser bedre koordinerte og sammenhengende tjenester. Dette gjelder også for ungdom i Lister

Nav har gjennom den nasjonale ungdomsgarantien, et oppfølgingsansvar for ungdom i alderen 16 -30 år som har behov for støtte i forbindelse med utdanning og arbeid. I region Lister omtales samarbeidet om ungdomsgarantien som velfungerende.

Lister Jobbskole:

Flekkefjord kommune tok i 2019 initiativ til et samarbeid om et tilbud til unge utenfor skole og arbeid. Lister Jobbskole ble etablert som et samarbeid mellom Flekkefjord kommune, Nav og Agder fylkeskommune. Tilbudet er beregnet på ungdom mellom 16 og 25 år i hele Lister regionen. Flekkefjord kommune har hatt rollen som tiltakseier og arbeidsgiver. Sirdal og Kvinesdal kommune gikk inn i samarbeidet og bidro med finansiering. Samarbeidet om Lister Jobbskole er en suksess for de som har mottatt tilbudet. Jobbskolen i Lister sammenfaller også med ønsker, som løftes frem gjennom tilbakemeldinger, fra ungdom som er utenfor skole og arbeid. Det er utfordringer knyttet til at tilbudet ikke fanger unge i hele regionen, noe som forklares med reisevei og mangel på geografisk tilhørighet. Svak forankring og kortsiktighet i planer og budsjett gir utfordringer med å beholde kontinuitet i tilbudet. Tilbudet av tjenester og aktiviteter i Lister Jobbskole har potensiale for videreutvikling.

Lister barnevern:

De seks kommunene i Lister har gode erfaringer med å samarbeide om barnevernstjenester gjennom Lister barnevern. En vurdering av om dette samarbeidet kan videreutvikles til å omfatte flere aktører og tjenester, bør utredes nærmere. Lister barnevern har tiltak som er tilnærmet lik den satsingen på ungdomsveileder i skolen (Ref Venneslabrua og Lindesneslosen):

1. Skolelos tilbys primært barn og unge mellom 12 og 18 år som har alvorlig skolefravær. Tiltaket baseres på vedtak i barnevernet.
2. Ungdomslos i forebyggende barnevern (fbv) vil primært arbeide med samme målgruppe men der det ikke er behov/naturlig å opprette vedtak. Fbv er tett på grunntjenestene, og målet er at Fbv skal kunne tilby kontakt med ungdomslos så tidlig som mulig, aller helst før skolefraværet defineres som problematisk. Målet er at vi skal ha et forebyggende team som fort fanger opp elever som er i starten med å utvikle et problematisk skolefravær og kjapt kan igangsette tiltak som virker for å stanse den negative utviklingen. Aldersmessig er de sistnevnte loser primært tiltenkt å rette seg mot barn og unge i aldersgruppen 10-16 år. Tilskuddsordningen har et aldersspenn på 10-24 år, så her bør det være mulig å gjøre endringer,

Skolelos og ungdomslos er tiltak som med fordel kan knyttes nærmere opp mot skolene i regionen.

Amento AS er en arbeids og inkluderingsbedrift som er eid av de seks kommunene i Lister sammen med Agder fylkeskommune. Amento har lokaler i Flekkefjord og Lyngdal. I Lyngdal finnes det også produksjonslokaler som benyttes som treningsarena. Amento har en avtale med Nav Lister om å gi tilbud om arbeidsforberedende trening (45 AFT-plasser), fortrinnsvis til Nav brukere med

nedsatt arbeidsevne. Samarbeid knyttet til utenforskap gjøres blant annet også gjennom Opplæringskontoret OK Kompetanse, og ved oppdrag om Jobbklubb i Lister. Jobbsøkere får her en mulighet til arbeidspraksis og hjelp til å få varig arbeid gjennom det nettverket av bedrifter som er etablert. Amento huser også Lyngdal Voksenopplæring. Amento har bygd opp kompetanse og har lokaler strategisk plassert i forhold til kommunikasjon i Flekkefjord og Lyngdal. Bedriften har bygd opp en bred relevant kompetanse i forhold til oppfølging av ungdom. Det bør vurderes nærmere hvordan Amento i fremtiden kan inngå i et samlet kompetansemiljø som skal forebygge varig utenforskap hos unge.

Karriere Agder:

Karriere Agder Lyngdal tilbyr gratis karriereveiledning for alle innbyggere i Lister over 19 år, som ikke er elever i videregående skole. Utover dette har Karriere Agder Lyngdal ansvar for inntak til videregående opplæring for voksne (både i skole og i modulopplæring), samt realkompetansevurdering. Det samarbeides tett og godt med andre aktører som Nav, opplæringskontor og videregående skoler. Karriere Agder kan fremover med fordel knyttes enda tettere til Lister Jobbskole.

Tilbudet som gis til voksne over 19 år, kan for eksempel være

- Videregående opplæring for voksne (elevplasser og modulopplæring)
- Realkompetansevurdering i hele utdanningsløp, deler av utdanningsløp, trinn, enkeltfag eller deler av fag.
- Karriereveiledning og informasjon om ulike veier til fagbrev
- Informasjonsmøter om «veier til fagbrev» på bestilling fra bedrifter/ næringsliv/ kommune
- Gruppeveiledninger i forbindelse med overgang fra grunnskole til vgs for alle i voksenopplæring.

5 Nøkkeltall i region Lister

Viktige nøkkeltall som gir innsikt i ungdommens deltakelse eller fravær fra utdanning og arbeid kan hentes fra SSB der fylkeskommunens Oppfølgingstjeneste rapporterer jevnlig på alle mellom 16 og 24 år som er utenfor skole og arbeid. Oversikt for hver kommune kan hentes frem i juni og februar og vil kunne gi mer detaljert informasjon om ungdommens livs-situasjon.

Arbeidsgruppa velger her å løfte frem nøkkeltall som er knyttet til utenforskap hos unge i aldersgruppen under 30 år, slik de presenteres i Kunnskapsportalen Agdertall.no. *Nøkkeltallene er hentet fra [Tall fra NAV - Agdertall](#).*

Nøkkeltall i Lister

Andel av befolkningen under 30 år (15 -29 år)
Tall hentet fra Agdertall.no

	NEET (tall fra 2023)	Uføre (tall fra des 2024)	Nedsatt arbeidsevne (tall fra des 2024)
Lister	800	198 (3,4 %)	407 (6,9 %)
Sirdal	28 (6,4 %)	---	---
Hægebostad	25 (6,1 %)	5 (2,3 %)	15 (5,7 %)
Flekkefjord	169 (9,9 %)	47 (3,9 %)	81 (6,6 %)
Kvinesdal	115 (10,1 %)	23 (3,0 %)	51 (6,5 %)
Farsund	214 (11,5 %)	53 (4,0 %)	96 (7,3 %)
Lyngdal	249 (11,2 %)	50 (3,1 %)	130 (8,0 %)

NEET er forkortelse for "Not in Employment, Education or Training" som på norsk tilsvarer utenfor arbeid, utdanning eller opplæring.

Ukrainske flyktninger som ikke er i tiltak, arbeid eller utdanning kommer med i statistikken, Flyktninger på intro i regi av kommunen vil ikke havne i statistikken.

Denne oversikten viser at ca 800 unge under 30 år ikke har en varig tilknytning til utdanning eller arbeidsliv. De fleste av disse vil kunne utgjøre en arbeidskraftreserve som Lister trenger. Det vil være av stor samfunnsøkonomisk betydning å følge opp disse ungdommene slik at de kommer i varig arbeid. Et anslag, nylig gjort av Nav, viser at kostnad for staten til en ung ufør pluss tapte skatteinntekter blir ca 19,5 millioner kroner.

6 Målgruppe

Den nasjonale ungdomsgarantien gjelder for alle unge mellom 16 og 30 år som trenger hjelp for å fullføre utdanning og komme i arbeid. Fylkeskommunens Oppfølgingstjeneste skal ha oversikt og gi oppfølging til unge mellom 16 og 24 år som er utenfor skole og arbeid. Det er nå innført en rett til å fullføre videregående opplæring som omfatter alle. Utfra dette er det naturlig at et samarbeid om forebygging av utenforskap hos unge retter seg mot målgruppen unge mellom 16 og 30 år. En nærmere presisering kan evt bli aktuell i spesifikke tiltak.

Ungdommens stemme:

Ungdom i Lister, Kristiansand og Arendal (alder 16 – 30 år), registrert hos Nav, ga høsten 2024 innspill til en høringsuttalelse til Stortingsmelding 33 «En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd»

Uttalelsene og tilbakemeldingene som er gitt i denne høringsuttalelsen oppfattes som representative for utsatte unge i Lister. Et utvalg av tilbakemeldinger fra ungdommene løftes frem:

- Flere er opptatt av et godt sted å være. Et møtepunkt hvor man er en del av

samfunnet uten de kravene som stilles i jobb. Det kan være en blanding av noe sosialt og forberedelse til jobb

- En plass hvor de kan få informasjon om utdanning og bli kjent med ulike yrker
- Etterlyser ulike kurs som kan skape mestring
- Lavterskeltilbud er viktig
- Gruppeaktiviteter sammen er viktig
- Flere ønsker seg en mer praktisk og mindre teoretisk undervisning
- Skolene burde komme raskere inn med tilrettelegging, ikke minst i forhold til angst og psykiske lidelser
- Mange viser til jobbskolen i Lister/Kristiansand, Ungdoms-Huben i Grimstad og Dampen i Arendal. De er godt fornøyde med god tilgang til hjelp i trygge rammer
- Arbeidsgivere må ta imot nye på en god måte
- Arbeidsoppgavene må være meningsfulle

7 Utfordringsbilde i Lister

Det å forebygge varig utenforskap er en kompleks samfunnsutfordring der mange aktører inngår. Utallige forskningsrapporter, planer og revisjoner har konkludert med at komplekse samfunnsutfordringer må løses på tvers av kommunegrenser og profesjoner. Arbeidsgruppa løfter her frem et utfordringsbilde i Lister:

Regionen trenger å utvikle et mer systematisk og forpliktende samarbeid som bidrar til mer inkludering og rekruttering av ungdom til i arbeidslivet. I den forbindelse trenger kommunene i Lister bistand til å koordinere seg og etablere tiltak som skal dekke hele regionens behov. Nav Lister og Agder fylkeskommune, som regionale aktører må ta et større ansvar for etablering og drift. Det er etablert mye godt samarbeid mellom skole og arbeidsliv, men samarbeidet rundt utsatt ungdom er fortsatt utfordrende. En innsats rettet mot utsatt ungdom må ha et forebyggende perspektiv så vel som et tilbud rettet mot ungdom som er definert til å være utenfor skole og arbeid.

Lister barnevern er et godt eksempel der seks kommuner «samarbeider på tvers». Barnevernstjenesten i Lister vektlegger også forebyggende arbeid, og ser et stort potensial i å knyttes nærmere sammen med skole, arbeidsliv og Nav.

Lister Jobbskole ble etablert i 2019 og har gitt regionen erfaringer med «samarbeid på tvers». Her har man samlet flere tjenester i et felles kompetansemiljø. Utfordringer er knyttet til at tilbudet ikke fanger opp unge i hele regionen. Svak forankring og kortsiktighet i planer og budsjett gir utfordringer med å beholde kompetanse og kontinuitet i tilbudet. Det har siden etableringen vært et mål at dette tilbudet skulle rigges slik at det ble tilgjengelig for ungdom i hele Lister-regionen. Det har man ikke

lykkes med. Flekkefjord kommune, med rolle som vertskapskommune, har gjennom mange initiativ invitert flere kommuner med i samarbeidet, uten å lykkes.

Amento AS, har potensiale til å kunne involveres i et bredere samarbeid, muligens innenfor en avtale om offentlig-offentlig samarbeid. Dette bør utredes nærmere.

8 Tiltak som kan inngå i et fremtidig samarbeid

I Lister vil det være viktig å ta utgangspunkt i og bygge videre på det gode samarbeidet som er etablert mellom skole og arbeidsliv. Etablert samarbeid og erfaringer fra Lister Jobbskole og Lister barnevern bør med stor fordel kunne være et grunnlag for videreutvikling av samarbeid rundt utsatt ungdom i hele regionen. Dette gjelder også arbeids og inkluderingsbedriften Amento AS.

Tiltak og ressurser som skal nå frem til ungdom og næringsliv bør samles i et kompetansemiljø. Det bør også vurderes å knytte til seg et forskningsmiljø som kan bidra i oppbygging og evaluering. Viktig at det legges inn en modell for samfinansiering som fordeler driftskostnader i en oppbyggingsperiode. I Lister vil det være viktig å starte med å få tak i ungdommene som er i ferd med å koble seg fra skole og arbeidsliv, og etablere tiltak som kan motivere for videre løp.

Arbeidsgruppa løfter foreløpig fram tre mulige tiltak som kommunene i Lister kan samarbeide om å utvikle og drifte.

1. En utvidelse av samarbeidet om Jobbskolen i Lister.
En felles møteplass for ungdommer utenfor skole og arbeid i hele regionen. Møteplassen skal ivareta flere funksjoner/tjenester – også koordinering mot næringsliv. Må vektlegge og bygge opp god kompetanse og sikre forutsigbar drift. Bør vurdere mulighet for to lokasjoner; Flekkefjord og Lyngdal. Nærhet til videregående skoler samt geografiske og transportmessige knutepunkt er da vektlagt. Bør også vurdere nytt navn.
2. Samarbeid om å etablere en felles ungdomsveileder-tjeneste som skal bistå ungdommer med å få/opprettholde en god relasjon til skole eller arbeidsliv. Ungdomsveiledere skal også ha et spesielt fokus på å sikre overgangene fra ungdomsskole til videregående opplæring, og overgangen fra videregående skole til opplæring i bedrift. Bør kunne ta utgangspunkt i ordningen som Lister barnevern har etablert og samtidig vurdere muligheter for koordinering og profesjonsfellesskap med tilsvarende ressurser i kommunene, Nav og evt andre.
3. Tett samarbeid med næringsliv om rekruttering, kompetanseheving og gjennomføring av videregående opplæring for alle ungdommer i regionen. Utgangspunkt for samarbeidet bør være det etablerte prosjektet i regionen som beskrives gjennom en søknad til Senter for yrkesfag ved Uia.

9 Organisering og styring

9.1 Forankring i planer og avtaler

Fylkestinget la i sitt vedtak om «Bedre levekår – satsing på unge i Agder» vekt på å bygge opp avtaler og strukturer som sikrer nødvendig samarbeid mellom Fylkeskommune, kommune, Nav og arbeidsliv. Samarbeid om forebygging av varig utenforskap hos unge er forankret og løftes her frem i følgende etablerte avtaler:

9.1.1 Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 setter strategisk retning for en helhetlig og ønsket utvikling for Agder. Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår

Regionplan Agder 2030 løfter blant annet frem følgende utfordringer:

- Behovet for arbeidskraft er stort, samtidig står mange utenfor arbeidslivet
- Vi må sikre god helse og gode oppvekst-vilkår for barn og unge for å lykkes på sikt
- Innsatsen for barn, unge og eldre må økes, men handlingsrommet i offentlig sektor blir mindre. Interkommunalt samarbeid er viktig

Aktørene på Agders evne til nyskaping og kapasitet for samarbeid på tvers av fag, sektorer og forvaltningsnivåer er viktig for å nå målene i Regionplan Agder 2030. Vi må derfor styrke vår felles kompetanse på områder som samskaping, brukerdrevet utvikling, digital transformasjon, samarbeid, nettverksjobbing og partnerskap.

9.1.2 Regionplan Lister 2030

Regionplan Lister 2030 er tredje generasjons plan for utvikling av listerregionen vest i Agder. Planen omfatter kommunene Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kvinesdal, Lyngdal og Sirdal. Hovedmålet med Regionplan Lister 2030 er å utvikle Lister til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Dette samsvarer med hovedmålet i Regionplan Agder 2030. I tillegg skal Regionplan Lister 2030 være et redskap for økt samskaping og større bo-attraktivitet i kommunene i Lister. Det er behov for å synliggjøre, utdype og konkretisere forhold som har større betydning lengst vest i Agder, i en region med mindre bykommuner og distriktskommuner.

9.1.3 Samarbeidsavtale på utdanningsområdet mellom Agderfk og NAV Agder

Det er etablert en samarbeidsavtale mellom Nav Agder og Agder fylkeskommune for perioden 2020 - 2030. Avtalen regulerer samarbeidet på utdanningsområdet, og ses i sammenheng med den langsiktige levekårssatsingen og regionalutviklingen i fylket. Agder fylkeskommune samarbeider med Nav både på statlig og kommunal side. Det utarbeides en årlig handlingsplan som konkretiserer samarbeidet på utdanningsområdet. Handlingsplanen tar utgangspunkt i det statlige samarbeidet, representert gjennom Nav Agder. Nav Agder skal, gjennom partnerskapet, gjøre kjent og fremme målsettingene i handlingsplanen overfor kommunene i Agder. Agder fylkeskommune skal gjøre tilsvarende, gjennom avtaler med kommunene.

For 2025 løfter handlingsplanen blant annet frem følgende prioriterte satsingsområder:

- Helhetlig karriereveiledning til målgruppene jamfør «Helhetlig plan for karriereveiledning i Agder». Dette omfatter sammenhengen mellom utdanningssamtale i Nav, karriereveiledning og realkompetansevurdering som gis av Agder fylkeskommune
- Bedre koordinering av tilbud om tett oppfølging av ungdom, som er i ferd med å koble seg fra påbegynt opplæring - videreutvikle og koordinere felles tjenestetilbud og felles virkemidler
- Videreutvikle samarbeidet om «Kvalifiserende møteplasser», som er et tilbud rettet mot unge som står utenfor skole og arbeid
- Økt bruk av læring og kvalifiserende rekruttering i tett samhandling med arbeidsgiver
- Utvikle særskilte språkopplæringstiltak for målgrupper som ikke har tilfredsstillende norskkunnskaper til å følge videregående opplæring
- Samhandle og videreutvikle nettundervisningstilbud til bruk for felles målgrupper
- Økt satsning og samarbeid overfor sykemeldte ved bruk av utdanningssamtale, karriereveiledning og realkompetansevurdering
- Samarbeide for å etablere flere kommunale læreplaner innenfor helse og omsorgsfag

9.1.4 Samarbeids og utviklingsavtaler mellom Agderfk og kommunene i Agder

Avtalene forankrer Agder fylkeskommune sitt strategisk samarbeid med hver enkelt kommune. Hensikten er å spille på lag og bli enige om viktige samarbeidsområder som skal bidra til å nå målene i Regionplan Agder 2030. For kommunene er det kommuneplanens samfunnsdel som er styrende for hvilke samarbeidsområder som

løftes fram. Fylkesordfører og den øvrige politiske ledelsen besøker denne våren politisk ledelse i alle kommunene på Agder. Der er samarbeids- og utviklingsavtalene et naturlig punkt på agendaen. Agder fylkeskommune er også opptatt av å treffe samarbeidspartnere i kommuneadministrasjonen, og gjennomfører systematisk møter for å sikre at avtalene fører til faktisk samarbeid og utvikling.

Det er pr april 2025 etablert slike samarbeids og utviklingsavtaler mellom Agder fylkeskommune og de seks kommunene i Lister. Det er lagt inn ulike prioriterte punkter fra hver kommune som handler om mål for samarbeid innenfor opplæring og levekårsområdet. Punktene som trekkes frem er til dels sammenfallende, men mangler en felles retning eller prioritering for samarbeid på tvers innenfor bo og arbeidssteds-regionen Lister.

9.1.5 Avtale mellom NAV Lister og kommunene i Lister

Gjeldende avtale om en vertskapsmodell der Sirdal, Flekkefjord, Farsund, Kvinesdal, Lyngdal og Lund kommune (Rogaland) inngår. Vertskapsmodellen gir utfordringer i forhold til at Nav Lister kan lede eller eie et samarbeid mellom Agder fylkeskommune og de seks kommunene i Lister.

9.1.6 Samarbeidsavtale om Kvalifiserende Møteplass(er) i Lister

Det er etablert en samarbeidsavtale mellom Agder fylkeskommune og Flekkefjord kommune som regulerer innhold, organisering og finansiering av Lister Jobbskole. Denne avtalen er begrenset til et år av gangen og ivaretar derfor ikke nødvendig behov for kontinuitet i tilbudet.

9.2 Samarbeid og styring – arenaer for samhandling

Etablerte samarbeidsavtaler kan muligens videreutvikles og gjøres mer forpliktende og utgjøre selve grunnlaget for et forpliktende samarbeid.

I samarbeidet rundt etablering og drift av Kvalifiserende møteplasser i Kristiansand, Arendal og Grimstad har Nav tatt ansvar som tiltaks-eier og stedlig ledelse. Dette har vist seg å være en suksessfaktor.

Listerregionen har, gjennom Listersamarbeidet og Lister barnevern, lang erfaring med «samarbeid på tvers». Dette er et godt grunnlag for videreutvikling til en styrings og samhandlingsplattform med et mer overordnet perspektiv på samarbeid om forebygging av varig utenforskap hos unge. En slik samhandlingsplattformen må ivareta behov for avtaler og struktur i samarbeidet mellom fylkeskommunen, Nav, kommunene og arbeidslivet. En videreutvikling av samarbeidet rundt Lister Jobbskole, vil da enklere kunne realiseres.

9.3 Modell for finansiering

En samhandlingsplattform der seks kommuner eier og driver tiltak for utsatte unge i Lister sammen, vil trenge en modell for finansiering i en oppbyggingsperiode. En

mulig tilnærming vil være å ta utgangspunkt i de erfaringer som er gjort med Lister barnevern. Et annet utgangspunkt kan være å se nærmere inn i de samarbeidsavtaler som er gjort mellom Agder fylkeskommune og Grimstad/Arendal kommuner om felles drift av Kvalifiserende Møteplasser (Grimstad UngdomsHub og Dampen)

En prosjektleder bør i fortsettelsen utrede nærmere mulige modeller for samarbeid og finansiering videre.

10 Oppsummering og anbefalinger

Region Lister trenger å rekruttere flere ungdommer inn i fremtidens arbeidsmarked. Det ligger et stort handlingsrom og potensiale i å samarbeide på tvers av sektorer og kommuner om å bygge opp og dele på kompetanse som er nødvendig for å samarbeide med og gi god oppfølging til ungdommer og bedrifter. Region Lister trenger spesielt å samarbeide om tiltak og oppfølging slik at utsatt ungdom kvalifiseres og kommer i varig arbeid. Denne arbeidsgruppa har vurdert hva som kan være virkningsfulle tiltak og identifisert barrierer det bør jobbes videre med.

I region Lister finnes det ressurser i barnevern, Nav og andre kommunale tjenester som følger opp ungdom. Agder fylkeskommune har i andre deler av Agder bidratt i samarbeid med kommuner og NAV til å bygge opp en felles ungdomsveiledertjeneste. Ungdomsveiledere blir samlet i et profesjonsfelleskap som fortrinnsvis har et forebyggende perspektiv ved at ungdom følges tett opp, slik at de klarer å gjennomføre sin opplæring. Et viktig utgangspunkt er felles metodisk tilnærming og erfaringer Nav har gjort i arbeidet med å utvikle inkluderingskompetanse. Ungdomsveiledere i Nav kombinerer standardisert saksbehandling med arbeidsplassorientert oppfølging (Hybridmodellen). Denne modellen forbedrer samarbeidet mellom veileder, bruker og arbeidsgivere. Prinsippene i modellen er overførbare og anvendes også i arbeidet med inkludering og tettere oppfølging av elever/lærlinger under opplæring. Profesjonsfelleskapet er basert på at de ulike etater har arbeidsgiveransvar for sine ungdomsveiledere. Etablering og drift av et profesjonsfelleskap for ungdomsveiledere vil likevel forutsette at et tverrsektorielt samarbeidsorgan koordinerer og sikrer god kvalitet.

Arbeidsgruppa anbefaler at etablering av en Kvalifiserende møteplass, tilgjengelig for ungdom i hele regionen, prioriteres. Lister Jobbskole, med Flekkefjord kommune som tiltakseier og vertskommune har vist seg å ikke være en lite bærekraftig modell.

En fremtidig Kvalifiserende møteplass der Agder fylkeskommune, NAV Lister, kommunene i Lister, arbeids og inkluderingsbedriften Amento og arbeidslivet leverer inn tjenester som ivaretar de unges behov for sosial tilhørighet, kvalifisering og

arbeidspraksis. Målet er at ungdom får mestringsopplevelser og fremtidstro slik at de kobler seg på ordinær skole og arbeidsliv igjen.

Det er nødvendig å utrede nærmere og beslutte hvem som kan være tiltakseier i samarbeidet. Arbeidsgruppa ser to mulige modeller der det vil være nødvendig å innhente mer kunnskap om muligheter og konsekvenser.

Arbeidsgruppas anbefalinger:

1. KDU Lister oppretter et tverrsektorielt samhandlingsforum/samarbeidsorgan som får ansvar for koordinering og etablering av en Kvalifiserende møteplass i regionen.
2. Det engasjeres en prosjektleder som utreder to mulige modeller som
 - a. Klargjør ansvar som eier av tiltaket
 - b. Beskriver hvem som er samarbeidspartnere og hvilke tjenester disse leverer inn i samarbeidet.
 - c. Beskriver en finansieringsmodell for samarbeidet
3. Utgangspunkt for innhold og organisering er
 - a. Det skal være en tiltakseier som også har ansvar for stedlig ledelse. Mulige tiltakseiere er:
 - i. Nav Lister
 - ii. Amento AS
 - b. Det skal etableres Kvalifiserende møteplasser på to lokasjoner – Flekkefjord og Lyngdal
 - c. Agder fylkeskommune leverer karriereveiledning, oppfølging og undervisning gjennom Karriere Agder, Oppfølgingstjenesten og Flekkefjord/Eilert Sundt videregående skoler
 - d. Nav leverer veiledningstjenester som støtter om fremtidsmuligheter, økonomiske ytelser, kontakt med arbeidslivet og arbeidspraksis
 - e. Kommunene leverer tjenester som støtter opp om sosial tilhørighet, psykisk helse, helsestasjon for ungdom
 - f. Samarbeid med arbeidsliv og bedrifter skal ha en sentral plass.

Nav Lister vil slik fordeling og organisering er lagt nå, ikke kunne drifte dette tilbudet gitt dagens vertskommuneavtale. Et evt handlingsrom bør utredes nærmere. Amento AS, har potensiale til å kunne involveres i et bredere samarbeid, muligens innenfor en avtale om offentlig-offentlig samarbeid. Dette bør utredes nærmere.

En slik utredning bør komme raskt i gang. Agder fylkeskommune og Nav Lister, som regionale aktører, bør kunne ta en aktiv rolle i å etablere samarbeidet som i Lister omfatter flere kommuner. Modellen for samarbeidet rundt Lister Jobbskole anses å være lite bærekraftig. Arbeidsgruppa anbefaler å vurdere muligheten til å

omprioritere driftsmidler for Lister Jobbskole inn mot oppbygging av en ny Kvalifiserende Møteplass.

En etablering av et tverrsektorielt samarbeidsorgan vil være viktig og kan i fortsettelsen gjøre det enklere å utvide samarbeidet med flere tiltak som f,eks samarbeidet rundt ungdomsveileder.

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

